

MILLIY IQTISODIYOTNING BARQAROR RIVOJLANISHI UCHUN INNOVATSION STRATEGIYALAR

Davronov Oybek Bahriddinovich

Xalqaro Innovatsion Universiteti "Iqtisodiyot va moliya" kafedrası o'qituvchisi

oybekdavronov086@gmail.com

Suvonqulova Pokiza

Xalqaro Innovatsion Universiteti "Iqtisodiyot" ta'lim yo'nalishi 1-kurs talabasi

pokizasuvonqulova3@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14787334>

Annotatsiya. Hozirgi kunda iqtisodiyotni o'sib borishi yangi bosqichiga kirib borayotgan davlatlar uchun doimiy iqtisodiyotni ta'minlash asosiy masala bo'lib hisoblanadi. Innovatsiyalar iqtisodiyotning har xil jabhalarida natija ko'rsatib, doimiy rivojlanish uchun muhim vosita sifatida qaralmoqda. Ushbu maqolada milliy iqtisodiyotning doimiy o'sishini ta'minlashda innovatsion strategiyalarni ishlab chiqish va ularning amalga oshirilishi tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Iqtisodiyot, strategiya, innovatsion, barqaror o'sish, rivojlanish, nazariy o'sish, milliy iqtisodiyot, raqamli transformatsiya.

ИННОВАЦИОННЫЕ СТРАТЕГИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Аннотация. На современном этапе развития экономики стран, которые находятся на стадии перехода, обеспечение устойчивого экономического роста является основной задачей. Инновации показывают результаты в различных сферах экономики и рассматриваются как важный инструмент для обеспечения постоянного развития. В данной статье анализируются разработка и внедрение инновационных стратегий для обеспечения постоянного роста национальной экономики.

Ключевые слова: экономика, стратегия, инновационная, устойчивый рост, развитие, теоретический рост, национальная экономика, цифровая трансформация.

INNOVATIVE STRATEGIES FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY

Abstract. At the current stage of development of economies in countries that are in transition, ensuring sustainable economic growth is a key objective. Innovations are showing results in various areas of the economy and are viewed as an important tool for ensuring

continuous development. This article analyzes the development and implementation of innovative strategies to ensure the constant growth of the national economy.

Keywords: Economy, strategy, innovative, sustainable growth, development, theoretical growth, national economy, digital transformation.

Doimiy Rivojlanish: NazariyAsoslar

Doimiy o'sish tushunchasi

Doimiy o'sish deganda, iqtisodiyotning hozirgi va kelajak avlod talablarini ta'minla oladigan tarzda rivojlanishi tushuniladi. Bu o'sish iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik omillarni o'zaro muvozanatda saqlashni talab etadi.

Barqaror o'sish uch omilga bo'linadi

- **Iqtisodiy omil:** Barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash
- **Ijtimoiy omil:** Aholining xotirjamligini oshirish.
- **Ekologik omil:** Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va atrof-muhitdan boxabar bo'lish.

Innovatsion va iqtisodiy rivojlanish

Innovatsiyalar – bu tavar, xizmat yoki texnologik holatlarda yangi va ilg'or metodlarni sinab ko'rishdir. Bular iqtisodiy o'sishning asosiy harakatlantiruvchi quvvati hisoblanadi.

Yangiliklar orqali milliy iqtisodiyotga bular ta'sirlarni ko'rsatish mumkin:

- Ishlab chiqarish mahsullini oshirish;
- Yangi tadbirkorliklarni ochish;
- Asosiy raqobat bardoshlikni ta'minlash.

Innovatsion strategiyalarning ahamiyati

Yangi strategiyalar tizimlari

Innovatsion strategiyalar bu – iqtisodiyotni qayta o'zgartirish niyatida ishlab chiqiladigan kompleks chora-tadbirlar yig'indisi bo'lib, texnologiya bo'yicha yangiliklar, bilim iqtisodiyoti va yaratuvchanliklarni qamrab oladi.

Innovatsion strategiyalar uch turga bo'lib o'rganiladi

- **Texnologik innovatsiyalari:** Yangi texnologiyalarning kuchga kirg'izilishi.
- **Tashkiliy innovatsiyalari:** Tadbirkorlik va boshqaruv tizimini yaxshilash va rivojlantirish.
- **Marketing innovatsiyalari:** Tavalarni yangi kirib kelgan bozorlar uchun moslashtirish.

Milliylilikni iqtisodiyotga ko'rsatadigan ta'siri

Innovatsion qo'llanmalar quyidagi yo'nalishlarda milliylik iqtisodiyotga ta'sir ko'rsatadi.
Bulardan:

- Ishlab chiqarish oqimida zamonaviylashtirish;
- Ish o'rinlarini yaratish;
- Eksport qobiliyatini oshirish;
- Tovarlardan natijali foydalanish;
- Raqamli transformatsiya orqali iqtisodiyotni o'zgartirish;

Qat'iy Rivojlanish uchun Innovatsion Yondashuvlar ushbu tarzda amalga oshiriladi.

Raqamli transformatsiya

Raqamli iqtisodiyotda keng joriy etilishi raqobat bardoshlikni oshiradi va sersamaralikni mustahkamlaydi. Raqamli transformatsiya bularni o'z ichiga oladi:

- **Sun'iy intellekt:** Ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish va shunga o'xshash sohalarida avtomatlashtirish.

- **Blok cheyn texnologiyasi:** Moliya va savdo sohalarida xavfsiz bo'lishni oshirish.

- **Big Data:** Ma'lumotlarni o'rganish orqali samaradorlikni yanada oshirish.

Ilm-fan va ta'lim sohasidagi innovatsiyalar

Ilmiy-tadqiqot ishlariga investitsiyalarni ko'proq qilish va ta'lim sohasini zamonaviylashtirish orqali yuqori malakali kadrlar tayyorlashimiz mumkin. Bu quyidagilarni talab qiladi:

- Ta'limda STEM fanlariga e'tiborni kuchaytirish va qo'llab-quvvatlash;
- Universitetlar va sanoat sohasidagi hamkorlikni rivojlantirish va e'tiborni kuchaytirish;
- Talabalar uchun startapin kubatorlarini tashkil etish.

Biznes turlarini rivojlantirish

Kichik va o'rta biznes innovatsiyalarning asosiy tashuvchisi hisoblanadi. Ularni qo'llab-quvvatlash uchun davlat tomonidan imtiyozlar va subsidiyalar berilishi kerak. Shuningdek:

- Startap ekotizimini yanada rivojlantirish;
- Moliyaviy tovarlarni erkin kirishni ta'minlash;
- Yangi grantlar ajratish.

Innovatsion tizimlarni Amalda Qo'llash Tajribalari

Jahon tajribasi

- **AQSh:** Startaplar uchun qulay muhit va texnologik parklar tarmog'i rivojlangan. Bu yerda startablar uchun biznes reytingi yuqori .

• **Janubiy Koreya:** Ilm-fan va texnologiyaga yo'naltirilgan iqtisodiyotdan texnologik yetakchilikka erishishgan.

• **Germaniya:** "Industriya 4.0" dasturidan ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish yo'lga qo'yishgan.

O'zbekiston tajribasi

O'zbekistonda innovatsion rivojlanish uchun quyidagi chora-tadbirlar amalga oshirishmoqda:

- Yangi rivojlanish vazirligining tashkil etilishi;
- Texnoparklar va ko'plab yangi markazlarning barpo etilishi;
- Ilm-fan sohasidagi grant va loyihalarning moliyalashtirilishi;
- Elektron hukumat tizimining amalga oshirilishi;

Milliy Innovatsion tizimlarni Takomillashtirish Yo'llarini uch bosqichda ko'rib chiqamiz.

1-bosqich Iqtisodiy muhitni yaxshilashga e'tibor berish

Barqaror yangiliklarni rag'batlantiruvchi iqtisodiy muhit yaratish uchun soliqlarni kamaytirilishi, subsidiyalar ajratish va byurokratiyani qisqartirish kerak .

2-bosqich Texnologik infratuzilmani rivojlantirish

Texnologik infratuzilma – bu innovatsiyalarni rivojlantirish uchun muhim asosdir. Shuning uchun bularga e'tibor qaratish kerak:

- Internet tarmog'ining keng qamrovli rivoji kerak;
- Yangi laboratoriyalarni tashkil qilish kerak ;
- Zamonaviy texnologik parklarni yaratish kerak.

3-bosqich Hamkorlikni kengaytirish

Xalqaro tashkilotlar va yetakchi mamlakatlar bilan hamkorlik qilish yangiliklarni rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shulardan:

- Mamlakatlar investitsiyalarini jalb qilish;
- Yangi bilim va texnologiyalar almashinuvini rag'batlantirish;
- Mintaqaviy iqtisodiy hamkorliklarni yanada mustahkamlash.

Xulosa

Milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi yangiliklariga asoslangan tizimlarisiz amalga oshmaydi. Innovatsion yondashuvlar iqtisodiy sersamaralikni oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va xalqaro raqobatbardoshlikning kuchaytirish imkonini beradi.

O'zbekiston sharoitida innovatsion strategiyalarni joriy etish va takomillashtirish yo'lida davlat va xususiy sektor hamkorligini yanada mustahkamlash kerak. Innovatsiyalar – kelajak iqtisodiyotining poydevori ekanligini bilishimiz lozim.

REFERENCES

1. O'zbekiston respublikasi Vazirlar Mahkaasining qarori 27.12.1996 yildagi 460-son.
2. Choriyev X.Sh., Amirov L., Toshkent davlat iqtisodiyot Universiteti O'zbekiston Respublikasida xususiy sektorni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash yo'nalishlari "Экономика и социум" №6(85) ч.1 2021 www.iupr.ru
3. Sh.Sh.Shodmonov, U.V.G'afurov. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik.-T.: "Fan va texnologiya", 2005. (Lotin alifbosida)
4. Sh.Sh.Shodmonov, U.V.G'afurov. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. (to'ldirilgan va qayta ishlangan nashri). -T.: "Fan va texnologiya", 2009.
5. A.O'lmasov, A.V. Vahobov. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik (to'ldirilgan va qayta ishlangan nashri). – T.: "Iqtisod-moliya", 2014. – 424 bet.
6. B.Y.Xodiyev, Sh.Sh. Shodmonov Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik.–T.: "Barkamol fayz media", 2017.
7. Z.T.Gaibnazarova, SH.A.Isamuxametov. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik.–T.: "Innovatsion rivojlanish nashriyot –matbaa uyi", 2020.
8. Bozarov, D. (2023). Methods of developing economic competence on the basis of interdisciplinary relationship. Modern Science and Research, 2(12), 131-137.
9. Uralovich, B. D. (2022). CHIZIQLI ALGEBRAIK TENGLAMALAR SISTEMALARIGA OID MASALALAR. Science and innovation, 1(A2), 163-171.
10. Bozarov, D. (2023). BO'LAJAK IQTISODCHI TALABALARNING IQTISODIY KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING MATEMATIK TAHLILI. Академические исследования в современной науке, 2(27), 84-90.
11. Bozarov, D. (2022). PROBLEMS OF SYSTEMS OF LINEAR ALGEBRAIC EQUATIONS. Science and Innovation, 1(2), 163-171.
12. Ibroximovna, M. S. (2024). FACTORS OF DEVELOPING OF INTERCULTURAL COMMUNICATION COMPETENCE IN TEACHING ENGLISH TO CADETS OF MILITARY UNIVERSITY. Лучшие интеллектуальные исследования, 15(1), 159-163.

13. Musayeva, S. I. (2024, May). DEVELOPMENT OF INTERCULTURAL COMMUNICATION COMPETENCE OF CADETS USING INTERACTIVE METHODS. In Proceedings of International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences (Vol. 3, No. 5, pp. 276-284).
14. Bozarov, D., & Tufliyev, E. (2025). BOSHLANG 'ICH TA'LIM O 'QUVCHILARINING MATEMATIK TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISH USULLARI. Modern Science and Research, 4(1), 965-972.
15. Uralovich, B. D. (2023). About the properties of networks. Academia Science Repository, 4(04), 353-357.